

Missä on Suomen Leicester - mitä liigapalloilukartasta voi lukea?

Palloilulajien 2015-2016 liigakaudet ovat loppuneet. Voittajia miesten liigoissa ovat olleet Tampere (jääkiekko, salibandy), Kokkola (lentopallo) ja Kouvola (koripallo). Jalkapallossa viime vuoden mestari oli Seinäjoen SJK ja pesäpallossa Sotkamo. Tarkastelen tässä artikkelissa vain em. suurten lajien sarjoja, koska ne olivat juuri valmistuneen tutkimukseni kohdejoukkona. Siinä haastattelin 20 suurimman urheilun lajiliiton toiminnasta vastaavia johtajia laajasti organisaatioiden toiminnan kehittämiseen liittyvistä kysymyksistä. Siinä yhteydessä syntyi ajatus tarkastella myös palloilulajien liigajoukkueita, koska monet toiminnanjohtajat ilmaisivat suomalaisen urheilun kehittyvän juuri isojen ja toimivien seurojen kautta.

Liigamestareiden lisäksi julkisuuden kautta muistettaneen Espoon Bluesin ja Loimaan Bisonsin taloudelliset vaikeudet sekä monien jalkapalloseurojen taloudelliset ongelmat sarjoista luopumisineen ennen 2015 sarjakautta. Mutta miltä näyttää koko kuva? Peittyykö todellisuus yksittäistapausten alle? Katsotaanpa aluksi, missä Suomessa pelataan miesten palloiluliigoja em. lajeissa. Joukkueita niissä on yhteensä 75 kappaletta ja paikkakuntia löytyy peräti 38 kappaletta. Seuraavassa taulukossa liigakaupungit ja niissä majailevat joukkueet.

Taulukko 1: Liigajoukkuekaupungit jääkiekossa, jalka-, kori-, lento- ja pesäpallossa 2015-2016.

Kaupungit	Liigajoukkueet
Helsinki	7
Espoo	3
Tampere	7
Vantaa	2
Oulu	3
Turku	4
Jyväskylä	3
Kuopio	3
Lahti	3
Kouvola	3
Pori	1
Joensuu	3
Lappeenranta	2
Hämeenlinna	1
Vaasa	2
Rovaniemi	2
Seinäjoki	3
Mikkeli	0
Kotka	1
Salo	2
Kemi	1
Maarianhamina	1
Rauma	1
Loimaa	2
Kauhajoki	1
Lapua	1

Nokia	1
Kokkola	1
Sastamala	1
Raisio	1
Varkaus	1
Vimpeli	1
Sotkamo	1
Kitee	1
Alajärvi	1
Hyvinkää	1
Pattijoki	1
Koskenkorva	1
Kankaanpää	1
38 kpl	75 kpl

Usein seuraamme vain yhtä tai ehkä kahta lajia tarkemmin, jolloin iso kuva jää näkemättä. Tästäkin listasta puuttuvat käsipallo ja jääpallo, jotka lisäisivät liigapaikkakuntia vielä Riihimäellä, Porvoolla, Mikkelillä, Kauniaisilla, Karjaalla ja Siuntiolla – yhteensä liigaa siis näkee peräti 44 paikkakunnalla. Jos oletetaan, että liigajoukkueen ylläpitäminen vaatii paikkakunnalta merkittävää elinvoimaa – innokkaita urheiluihmissiä, vapaaehtoisia seuratoimijoita, riittävästi faneja, yksityisiä tukijoita, usein tietysti toimivaa juniorityötä ja kaupungin luomia resursseja - niin Suomessa menee vielä aika hyvin, kun noin monella ja usein aika pienelläkin paikkakunnalla on esittää tuollaiset resurssit urheilutoimintaan. Toisaalta voi tulkita, että myös palloilulajeilla mennee hyvin, kun ne pystyvät ylläpitämään noin kattavasti huippujoukkueita ympäri maan.

Julkisuudessa palstatilaa saavat ymmärrettävästi ”kriisijoukkueet” tai sitten ihmetellään, miksi vaikkapa Espoossa ei ole nyt koripallon huippujoukkuetta tai miksi Oulun jalkapallo ja pesäpallo on alamaissa. Tässä ei voida mennä yksittäistapauksiin, mutta sen sijaan laajennetaan katsetta koko Suomeen ja erityisesti siihen, miten erikokoiset kaupungit ”tuottavat” liigajoukkueita. Tarkastelu on pinnallinen, mutta antaa mahdollisuuden ajatella asiaa syvällisemmin. Useinhan vannotaan suuruuden logiikkaan ja ajatellaan, että jokin toiminta tarvitsee tuekseen suuren talousalueen. Tämä ajatus tuodaan usein esiin pohdittaessa liigajoukkueiden mahdollisuuksia toimia eri paikkakunnilla. Selvintä tämä on tietysti jääkiekossa, joka toki onkin eri kategoriassa kustannusrakenteeltaan kaikkiin muihin lajeihin verrattuna.

Tarkastelen tässä ensin eri kaupunkien ”tehokkuutta” tuottaa liigajoukkueita jääkiekkoon, jalka-, kori-, lento- ja pesäpalloon 2015-2016 tilastoin. Vertaan erikokoisten kaupunkien ja talousalueiden asukaslukuja liigajoukkueiden määriin. Lopuksi mietin, mitä tästä pitäisi ajatella.

Liigajoukkuepaikkakunnat ja niiden ”tehokkuus”

Seuraavassa vertaillaan yli 50 000 asukkaan kaupunkeja ja niiden talousalueita toisiinsa sen suhteen, miten paljon ne tuottavat palloilulajien liigajoukkueita. Talousalueen (maakunnat) määritelmä ei kaikin osin liene realistinen ajatellen liigajoukkueiden mahdollisuuksia mobilisoida kannattajia ja tukijoita alueilta, jotka saattavat olla pinta-alaltaan valtaisia. Toisaalta tiedetään sekin, että esimerkiksi pääkaupunkiseudulla kuntaraja ei vastaa kannattajakuntien rajoja – HIFK:ta esimerkiksi kannatetaan Espoossa.

Taulukko 2: Suurimmat kaupungit (yli 50 000 as) talousalueineen ja liigajoukkueineen. Suhdeluku laskettu jakamalla asukasluku liigajoukkueiden määrällä. Taulukot on tehty vuoden 2015 tilastoilla.

Kaupungit	Asukasluku (tuhatta)	Talousalue (tuhatta)	Liigajoukkueet N	Suhdeluku1 (1000 as kaupunki/joukkue)	Suhdeluku2 (1000 as talousalue/joukkue)
Helsinki	621	1600	7	89 (91)	229 (133)
Espoo	265	1600	3	88 (91)	533 (133)
Tampere	223	503	7	32	72
Vantaa	210	1600	2	105 (91)	800 (133)
Oulu	196	405	3	65	135
Turku	184	473	4	46	118
Jyväskylä	136	275	3	45	92
Kuopio	111	165	3	37	55
Lahti	104	202	3	35	67
Kouvola	86	180	3	29	60
Pori	85	223	1	85	223
Joensuu	75	165	3	25	55
Lappeenranta	73	132	2	37	66
Hämeenlinna	68	175	1	68	175
Vaasa	67	181	2	34	91
Rovaniemi	62	182	2	31	91
Seinäjoki	61	193	3	20	64
Mikkeli	55	151	0	-	-
Kotka	55	180	1	55	180
Salo	54	473	2	27	237 (79)

Taulukon avulla pystyy antamaan vastauksen kysymykseen, mitkä ovat Suomen parhaat palloilukaupungit ainakin mitä tulee niiden kykyyn tuottaa pääsarjatason joukkueita/seuroja suhteessa oletettuihin resursseihin.

Ykköseksi kaudella 2015-2016 nousee Seinäjoki, jolla on kolme pääsarjajoukkuetta, joten se pystyy elättämään yhden liigajoukkueen 20 000 asukasta kohden, kun esimerkiksi Helsinki tarvitsee samaan 89 000 asukasta ja koko pääkaupunkiseutu 91 000 asukasta. Seinäjoen jälkeen tulevat Joensuu (25), Salo (27), Kouvola (29), Rovaniemi (31) ja Tampere (32) eivätkä Vaasa (34), Lappeenranta (37) tai Kuopiokaan (37) jää kauas taakse.

Heikoimmin yli 50 000 asukkaan kaupungeista pärjäävät Mikkeli, jolla ei tarkastelukaudella ollut yhtään joukkuetta pääsarjatasolla, Vantaa (105, 91), Espoo (88, 91) ja Pori (85) jo mainitun Helsingin lisäksi (89, 91). Hämeenlinna (68), Oulu (65) ja Kotka (55) ovat myös peräpäässä tässä vertailussa.

Talousaluevertailussa Joensuu (55) ja Kuopio (55) nousevat ykkösiksi ennen Kouvola (60), Seinäjokea (64), Lappeenrantaa (66) ja Lahtea (67). Isoista kaupungeista ylivoimainen ykkönen on Tampere (72). Pääkaupunkiseutu (133) sijoittuu näin arvioituna keskitason alapuolelle hiukan Oulua (135) paremmin ja Turku (118) heikommin.

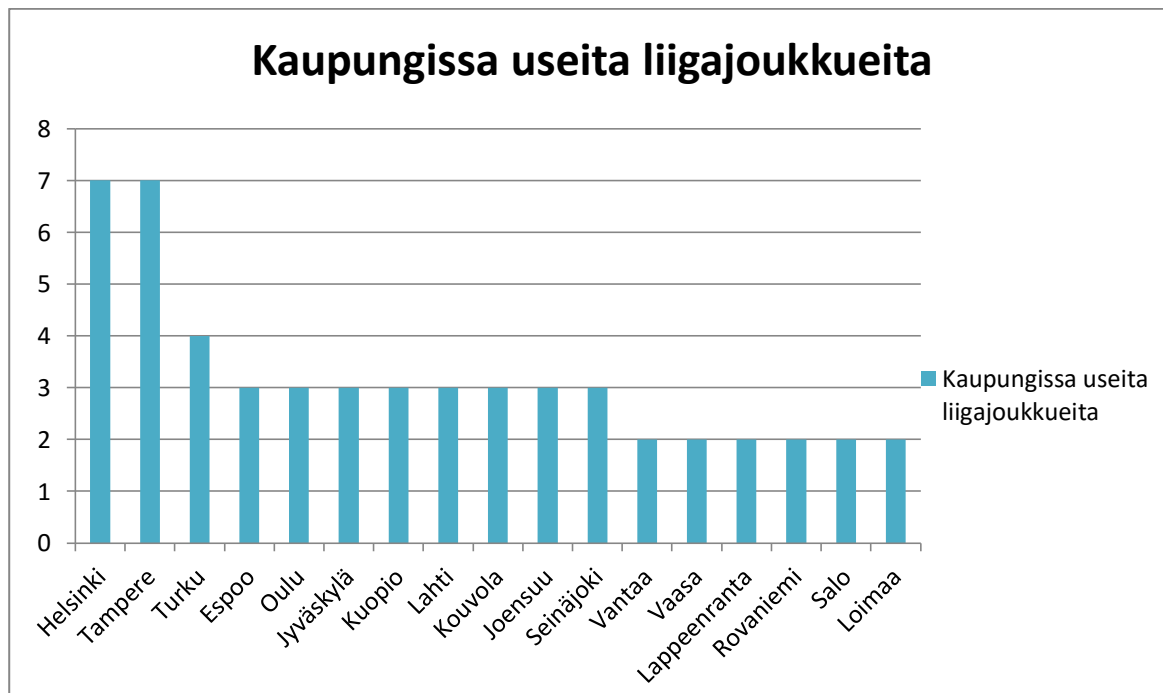
Isoista yli 50 000 asukkaan kaupungeista heikoimmin näissä vertailuissa pärjäsivät jo mainitun Mikkelin lisäksi perinteiset palloilukaupungit Kotka (55, 180), Pori (85, 223) ja Hämeenlinna (68, 175). Vantaa (105, 133), Helsinki (89, 133) ja Espoo (88, 133) eivät nekään ole kovin tehokkaita liigajoukkueiden tuottajia.

Tarkempi analyysi selittäisi yksittäisten kaupunkien sijoituksia tarkemmin ja osoittaisi, että tilanne saattaa jo yhden kaudenkin jälkeen muuttua jonkin verran. Keskeisin kysymys on, voiko edellisen tarkastelun perusteella sanoa, miten ammattimaista seuratoimintaa tulisi kehittää suhteessa eri alueiden asukas- ja sitä kautta taloudellisiin resursseihin?

Valitettavan vaikeaa se on, sillä kovin loogisesti eri palloilulajien liigajoukkuekartat eivät noudata ikään kuin talouden reaali-teetteja. Voi ainoastaan ihmetellä, miten Tampere kykenee tuottamaan viiteen eri lajiin seitsemän liigajoukkuetta, kun lähes kolme kertaa suurempi Helsinki ei pääse samaan. Myös Kuopion ja Kouvolan talousalueet ovat tehokkaita, koska ne pystyvät ylläpitämään kolmea joukkuetta, joista yksi on jääkiekko, joka vaatii eniten taloudellisia resursseja. Vaasa, kuten myös Kuopio ja Lahti, ylläpitää kahden kalleimman lajin joukkuetta ja pieni Seinäjoki peräti kolmea, joissa tosin ei ole jääkiekkoa.

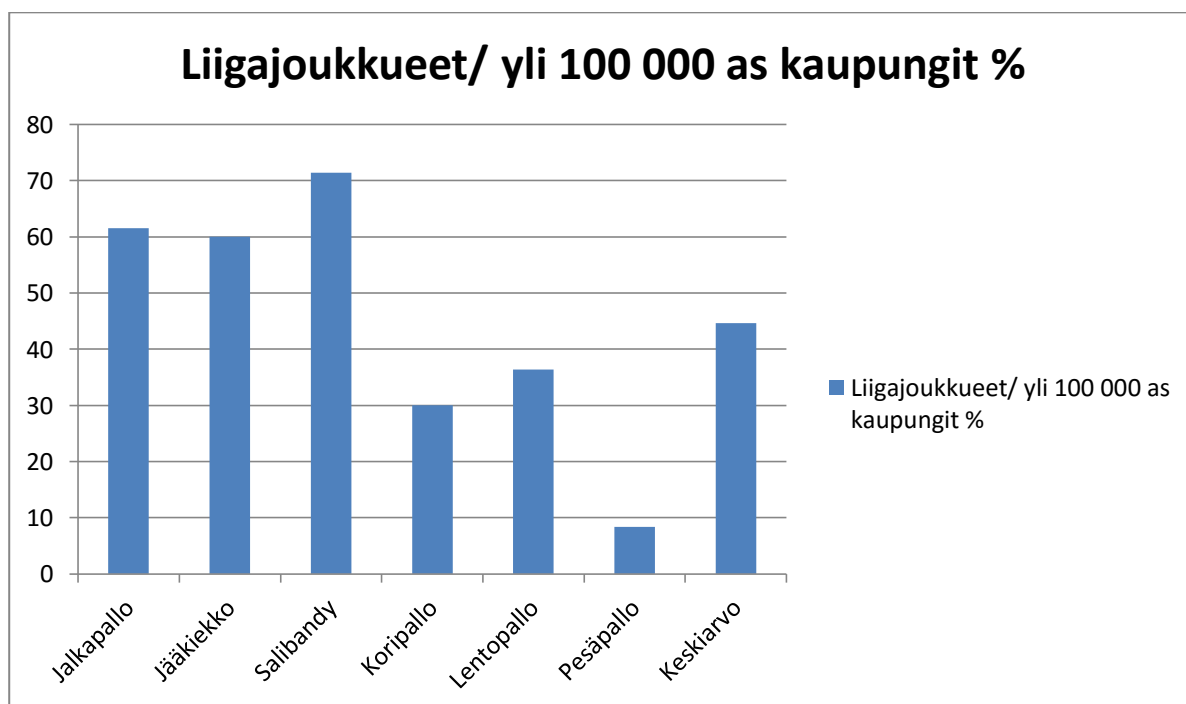
Usein kuitenkin kuulee heitettävän väitteen, jonka mukaan jollakin alueella ei ole taloudellisia edellytyksiä liigajoukkueeseen. Ajatuksen taustalla on urbanisoitumisteoreema, jonka mukaan joukkuepalloilut vaativat riittävän suuren kaupungin ja asukasmäärän, jotta alue voisi tuottaa riittävästi sekä pelaajia että katsojia, taloudellisia tukijoita (yrityksiä) ja ehkä myös ”pöhinää” ja traditioita. Palloiluliigajoukkueet eivät tue teoreemaa juuri lainkaan. Joukkueita on nimittäin peräti 38 eri paikkakunnalla. Kaiken lisäksi enemmän kuin yksi liigajoukkue on peräti 17 eri kaupungissa. Isoja kaupunkeja Suomessa on kuitenkin vain kuusi.

Taulukko 3. Kaupungissa useita liigajoukkueita.

Mielenkiintoista on myös se, että eri lajien liigajoukkueet löytyvät erityyppisistä kaupungeista. Kun salibandyssa liigajoukkueet ovat 70 prosenttisesti yli 100 000 asukkaan kaupungeista ja jääkiekossa sekä jalkapallossa 60 prosenttisesti, niin lento- ja koripallossa niissä on vain alle kolmasosa joukkueista, pesäpallossa vain yksi kymmenestä. Isojen kaupunkien keskiarvokin jää alle 50 prosentin, joten liigapeleihin voi päästä vähän siellä sun täällä.

Taulukko 4. Suurten eli yli 100 000 asukkaan kaupunkien liigajoukkueet lajeittain.

Suomen urbaanein palloilulaji on salibandy, jonka liigajoukkueista vain yksi on alle 50 000 asukkaan kaupungista eli Nokialta ja sekin siis Tampereen kupeesta. Jääkiekossa näitä gallialaiskyliä on vain yksi eli Rauma (ensi vuonna myös Mikkeli) ja jalkapallossa kaksi, kun Maarianhamina ja Kemi pitävät paikkakuntiansa traditioita yllä pienestä koostaan huolimatta.

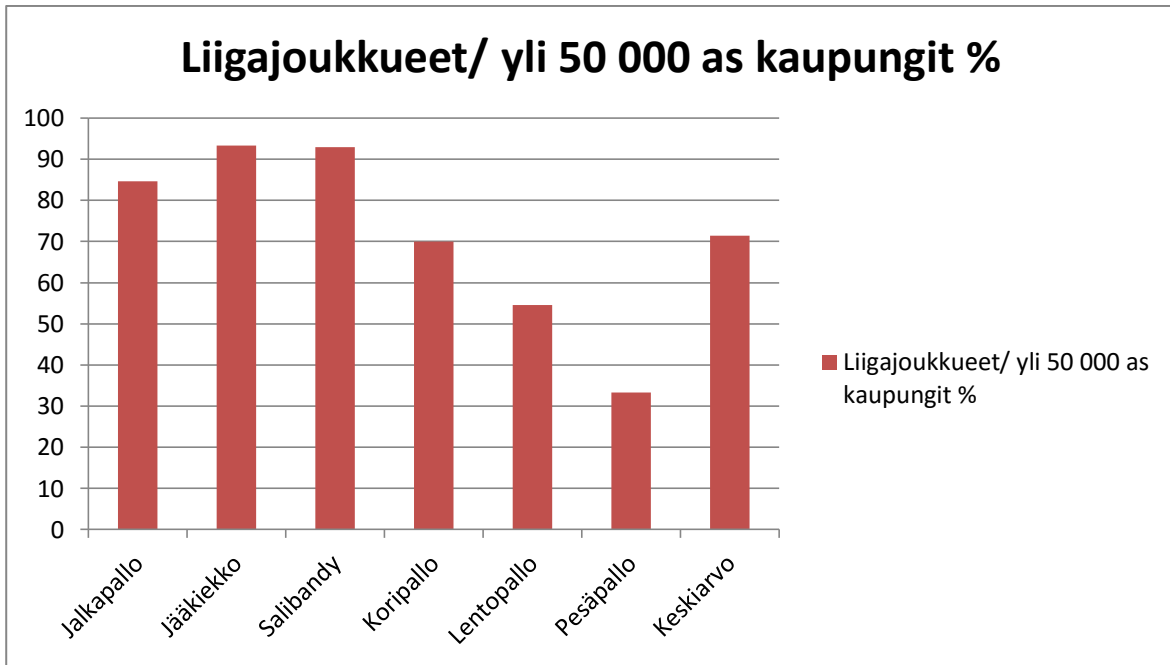
Koripallo keskittyy keskisuuriin kaupunkeihin, kun 40% niistä on 50-100 000 asukkaan kaupungeissa. Lentopallo sen sijaan on löytänyt jalansijansa sekä isoissa kaupungeissa, joissa on noin kolmasosa, ja pieniltä alle 50 000 asukkaan paikkakunnilta, joissa on lähes puolet liigajoukkueista. Pesäpalloliigassa vain yksi joukkue on isosta kaupungista, kun kaksikolmasosaa on alle 50 000 asukkaan kaupungeista.

Liigajoukkueet ovat siis levittäytyneet yllättävän tasaisesti erikokoisiin kaupunkeihin. Selitys tähän ei ole itse asiassa kovin yksinkertainen. Lajitraditiot selittävät osan hajautumisesta, mutta vain osan, koska monissa lajeissa pääsarjatasolla pelaa nyt joukkueita kaupungeista, joissa ei aiemmin ole ollut kyseisen lajin liigajoukkuetta – ja tietysti päinvastoin. Helsingissä on vain yksi koripallojoukkue, Espoossa tai Vantaalla ei yhtään, kun taas Loimaalla, Lapualla, Nokialla ja Kauhajoella pelataan urbaania ja perinteisesti joko korkeakoulu- tai tehdaspaikkakunnilla pelattua peliä. Kumpikaan näistä ei selitä näiden pikkupaikkakuntien koripalloseurojen oloa liigassa.

Jalkapallossa perinteiset futispaikkakunnat Espoo, Oulu, Kotka, Mikkeli, Pori, Jyväskylä ja Hämeenlinna ovat ilman liigajoukkuetta, mutta toki jalkapallossa suurin osa joukkueista tulee perinteitä omaavilta seuduilta. Jääkiekossa perinteet lienevät lähes suljetun sarjankin takia vielä jalkapalloakin voimakkaammat. Jääkiekko vaatii varmasti suurimmat taloudelliset resurssit seuroiltaan, joten senkin puolesta tuntuu, että pienillä tai keskisuurillakin kaupungeilla on vaikeata rakentaa liigajääkiekkojoukkuetta ellei seuralla ole vankkoja perinteitä paikkakunnalla.

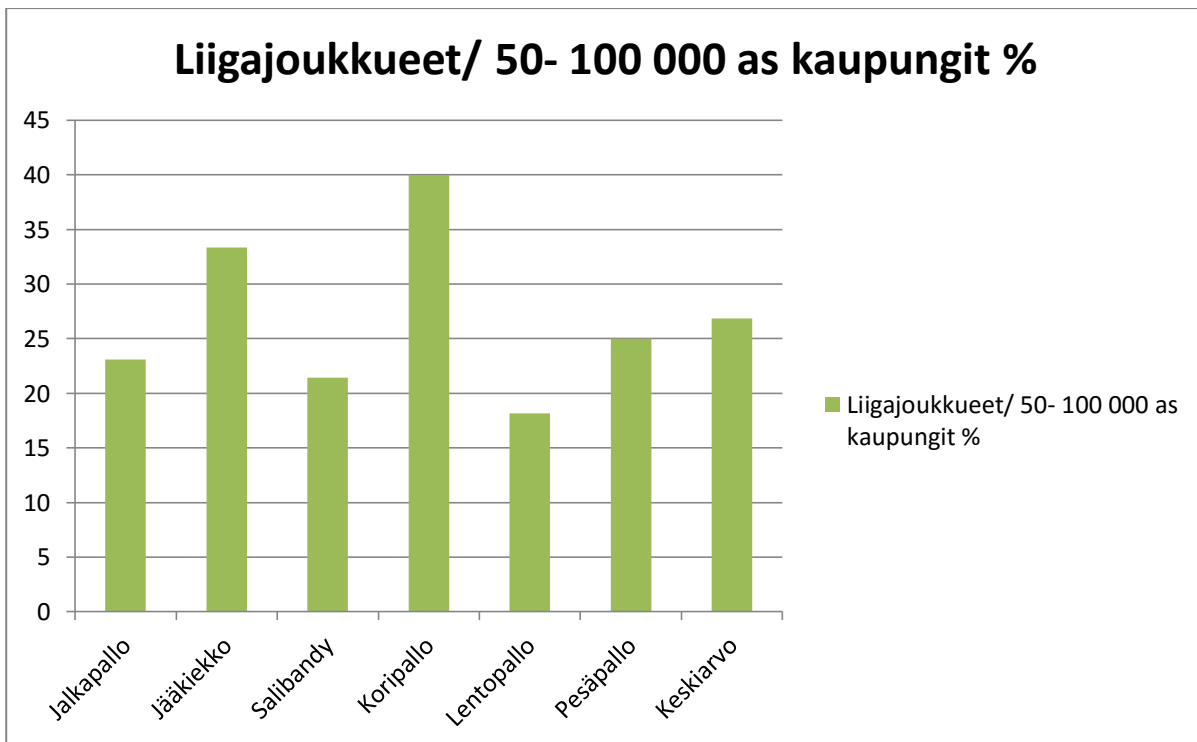
Kaiken kaikkiaan yli 50 000 asukkaan kaupungeissa on liigajoukkueista yli 70 prosenttia – jääkiekossa ja salibandyssä yli 90 prosenttia ja jalkapallossakin reilusti yli 80 prosentin. Tässä kohtaa toki kannattaa mainita, että kuntaliitokset ovat suurentaneet monia kaupunkeja ei vain maapinta-alaltaan, vaan myös asukasluvultaan. Siten aika pientenkin keskusten kaupungit – mm. Kouvola, Joensuu, Hämeenlinna, Salo – ovat nyt keskisuuria kaupunkeja.

Taulukko 5. Liigajoukkueet yli 50 000 asukkaan kaupungeissa.

Koripallo on kiinnostavasti keskisuurten kaupunkien laji, sillä peräti 40 prosenttia liigajoukkueista kuuluu tähän ryhmään. Koripallo, lentopallo ja pesäpallo löytävät tukijoita myös pikkupaikkakunnilta, joista on koriksessa 30%, lentiksessä 36% ja pesiksessä peräti 67% joukkueista.

Taulukko 6. Keskisuurten kaupunkien liigajoukkueet.

Yhteenvetoa: mistä kaikesta mahtaa olla kysymys liigajoukkueiden menestymisessä?

Oletuksena on, että liigaseuran ylläpitäminen näissä valtalajeissa vaatii kaupungilta ja talousalueelta melkoista elinvoimaa. Elinvoima ei näytä palautuvan asukasmäärään tai talouden tilaan kyseisellä

paikkakunnalla. Kun joukkoon kuuluu peräti 38 kaupunkia, josta puuttuvat naisten liigat sekä esimerkiksi jääpallon ja käsipallon liigat, niin voi väittää, että liigajoukkueita kyetään ylläpitämään todella laajasti eri puolilla ja erilaisissa kaupungeissa.

Tämä lienee erittäin mielenkiintoinen uutinen maassa, jossa (suur)kaupungistumisesta ja palveluiden keskittymisestä kohkataan erittäin paljon. Liigapalloilu ei näytä toteuttavan kovin hyvin tätä kuviota, jos ajatellaan suurkaupungeiksi kuusi suurinta kaupunkia eli Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Oulu ja Turku, joissa on vain kolmasosa (34%) kaikista liigajoukkueista, vaikka väestöä niissä on suhteessa lähes yhtä paljon eli noin 31 prosenttia vuonna 2014.

Oletus kai olisi, että urbaanit kaupungit kykenisivät tuottamaan aivan toisella volyyymilla menestyneitä joukkueita kuin pienemmät paikkakunnat. Asukasmäärää parempi mittari tehokkuudelle lienee se, että isot kaupungit menestyvät talousmittareilla arvioiden paljon paremmin kuin pienemmät asukaskeskittymät. Kyseinen ajattelu näyttää tämän väitteen vielä heikommaksi – taloudellinen menestyminen ei näytä korreloivan liigajoukkueiden määrän kanssa. Monilla mittareilla mitaten Suomen rikkain kaupunki Espoo näyttää päinvastoin olevan oikea murheenkryyni joukkuepalloilussa.

Olisiko niin, että suomalaisen ammattilaisurheilun taustalla onkin joitain muita elinvoimaisuustekijöitä? Tämän aineiston perusteella ei voi sanoa asiasta mitään varmaa, mutta intohimoisten seura- ja laji-ihmisten, vapaaehtoistoimintaan perustuvan seuratoiminnan ja pyyteettömien yritystukijoiden merkitys lienee sittenkin paljon suurempi kuin on annettu ymmärtää.

Suurin osa liigajoukkueista on yritysmuotoisia tai toimivat joka tapauksessa yritysmäisessä ympäristössä, joten menestyksen takana on kysymys taloudellisesta osaamisesta tai pikemminkin urheilullisen ja taloudellisen osaamisen yhdistämisestä. Seurajohtajien on osattava valita pelaajat ja valmentajat, jotka tuottavat joukkueelle lisäarvoa ja heidän on karsittava kuluja aina kun se on mahdollista. Usein annetaan ymmärtää, että seurajohtaminen olisi vielä aika amatöörimäistä ja nostetaan esiin huonot esimerkit. Muutaman huonosti hoidetun seuran lisäksi meillä kuitenkin on yllättävän paljon seuroja, jotka pärjäävät ainakin päivästä päivään ja vuodesta vuoteen. Se kai on toiminnan tarkoituskin.

Jonkin verran puhutaan myös lajiliittojen tai liigayhtiöiden toiminnasta – usein sekin on negatiivista. Julkisuuden kautta katsottuna näyttäisi, että nämä organisaatiot jopa haittaisivat seurojen toimintaa, vaikka ne ovat seurojen omia organisaatioita. Varmasti lajiliiton, jonka tehtävinä on myös kansainvälinen menestys, junioripalloilu ja muu kansallinen kilpailutoiminta, ja liigaseurojen välillä onkin joskus aitoja painotuseroja. Silti lajiliittojen toimivassa johdossakin toivotaan tutkimukseni mukaan, että isojen seurojen ääni näkyisi paremmin lajiliittojen toiminnassa.

Lajiliitot ja liigat ovat ainakin saaneet aikaiseksi moneen lajiin lähes erinomaiset peli- ja harjoitusolosuhteet, jos niitä verrataan vaikka kymmenen vuoden takaiseen tilanteeseen. Näin ainakin jääkiekossa, jalkapallossa ja pesäpallossa. Kunnat ja yrittäjät ovat myös tehneet osansa olosuhteiden kehittämiseksi. Olosuhteisiin ei tietenkään juuri koskaan olla tyytyväisiä, vaikka kehitystä olisi tapahtunutkin. Tosin lajiliitoissakaan ei juuri motkotettu aiheesta, vaikka niin olisi voinut kuvitella.

Samaan aikaan myös fanikulttuuri on kehittynyt pitkin harppauksin; ”Susijengiin” kiteytynee parhaiten niin lentopallossa, jääkiekossa kuin jalkapallossakin lisääntynyt maajoukkueiden, mutta osin myös parhaiden seurajoukkueitten lähes ylenpalttinen ja iloinen kannustaminen. Olettaisin, että pienemmillä paikkakunnilla urheilu on suhteessa paljon merkityksellisempää kuin suurkaupungeissa, joissa kulttuuri, erilaiset

tapahtumat ja myös työ vievät ihmisiltä enemmän aikaa ja energiaa. Myös paikallisen identiteetin rakentaminen voi olla pikkupaikkakunnilla enemmän kiinni kaupungin omassa joukkueessa kuin vaikkapa Helsingissä tai varsinkaan Espoossa.

Liigajoukkueiden ylläpito ei näytäkään olevan vain materiaalista toimintaa, vaan erittäin paljon elinvoimasta selittyy immateriaalisilla tekijöillä, jotka itse asiassa ovatkin myös urbanisoitumiskeskustelun keskiössä. Kun siinä kuitenkin korostetaan riittävän suurten ihmismassojen kohtaamisia, jotta ”pöhinää” ja palveluita syntyisi, niin ainakin huippu-urheilupalveluiden suhteen väite ei tunnu oikein toimivan. Liigajoukkueet tarvitsevat ”kriittisen massan”, mutta se ei näytä löytyvän millään suhdeluvulla, jonka voisi estimoida kaupungin tai talousalueen asukasmääristä. Pienemmällä paikkakunnalla seura voi mobilisoida suhteessa suuremman osan potentiaalisesta väestä että resursseista kuin suurella paikkakunnalla urheiluseuratoimintaan. Yhteisöllisyys rakentuu helpommin.

Yhteisöllisyydessä kyse on myös merkityksistä, joista yksi tärkeimmistä syntyy ”rakkaista vastustajista” eli vertaisista, joiden kanssa halutaan kilpailla. HJK-HIFK –otteluista on syntynyt aito paikallis-derby jalkapalloon Jokerit-HIFK –lätkäkamppailujen tavoin. Samanlaisia ”pareja” on jääkiekossa oikein systemaattisesti haettukin lähikaupunkien välisiä otteluita lisäämällä. Monen jalkapallokaupungin historiassa näitä taistelupareja oli pilvin pimein: Kups vs. Koparit, MP vs. Pallo-Kissat, Reipas vs. Kuusysi, TPS vs. Pyrkivä tai Inter, Ilves-Kissat vs. TPV jne. – fuusioseurojen on ollut vaikea rakentaa samanlaista identiteettiä entisten kilpakumppaneiden yhdistyessä. Erityisen rakkaita vastustajia löytyy toki muistakin palloilulajeista – ja niitä myös syntyy lisää.

Kysehän ei ole ”vihollisjoukkueesta” eikä oikeastaan vastustajastakaan, vaan ”rakkaasta kilpailijasta”, jonka kanssa jaamme saman tavoitteen ja osin samat keinotkin. Jokin erottava seikka kuitenkin tarvitaan. Aiemmin se oli yhteiskunnallinen näkemys – nykyään seuraidentiteetit rakentunevat monenlaisista erityyppisistä elementeistä. Jotkut joukkueet tai seurat ovat myös rakkaita kilpailijoita kaikille muille – HJK halutaan voittaa joka paikkakunnalla. Lontoossa valioliigajoukkueiden väliset kilpailusuhteet ovat pitäneet merkitystasot korkeina silloinkin, kun oma joukkue ei menesty. Chelsea pelasi Tottenhamia ja Arsenalia vastaan sen jälkeen, kun oma kausi meni pilalle. Tällainen on urheilukulttuurille tyypillistä kulttuuristen merkitysten rakentumista, jota ei rahalla tai väkimäärällä pystytä rakentamaan.

Näin pinnallisella tarkastelulla ei voi kuitenkaan tehdä vakuuttavia väittämiä menestyspoluista erikokoisilla liigapaikkakunnilla. Selvää lienee kuitenkin myös se, että ”sarajärvet ja salonojat” eivät selitä läheskään kaikkien liigajoukkueiden menestystä tai menestymättömyyttä, vaikka suurten yksittäistenkin taloudellisten tukijoiden merkitys lieneekin lisääntynyt seurojen taustoissa. Kyse on kuitenkin monimutkaisesta kokonaisuudesta, johon vaikuttaa osaltaan myös kunkin kauden urheilullinen menestys – jopa yksittäisen pelaajan tai valmentajan vaikutus, kuten olemme tänä vuonna nähneet maailman suurimmassakin liigassa Leicesterin ansiosta. Vai oliko sielläkin kysymys yhteisöstä, jossa kaikki osatekijät pelasivat samaan maaliin uskoen mahdollomaan suhteella 1 vastaan 5000?